

їни: дискусійні проблеми / В.Б. Авер'янов // Право України. – 2011. – № 4. – С. 12-38.

7. Янюк Н. Актуальні проблеми формування публічної служби в Україні // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2010. – Вип. 51. – С. 162-167.

8. Концепція реформування публічної адміністрації (Проект) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://tpdunadu.ucoz.ru/_ld/1/112_konc_RefPubAdm.pdf.

9. Курс адміністративного права України : підручник / В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, І.Д. Пастух, В.Д. Сущенко / за ред. В.В. Коваленка. – К., 2012. – С. 124.

10. Александров О.А. Народний депутат України, хто ж ти насправді? [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://h.ua/story/2604>.

Надійшла до редакції 26.12.2012

ГРЯНКА Г.В., кандидат юридичних наук
(Національна академія внутрішніх справ)

УДК 35.078.1: 337.023

ПРАВОВІ ЗАСАДИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ

Розкрито правові засади адміністративної відповідальності за порушення митних правил згідно з митним законодавством України. Досліджено види порушень митних правил та здійснено їх класифікацію.

Ключові слова: адміністративна відповідальність, порушення, митні правила, процесуальний документ.

Раскрыты правовые основы административной ответственности за нарушения таможенных правил в соответствии с таможенным законодательством Украины. Исследованы виды нарушений таможенных правил и осуществлена их классификация.

Ключевые слова: административная ответственность, нарушение, таможенные правила, процессуальный документ.

The article deals with the legal principles of administrative responsibility for violations of customs regulations according to the customs legislation of Ukraine. The types of violations of customs regulations are examined and their classification is carried out.

Keywords: administrative, responsibility, violation, regulations, procedure, document.

У березні 2012 р. було прийнято новий Митний кодекс, який визначив основи державної митної справи, особливості застосування законів України та інших нормативно-правових актів з питань державної митної справи.

Державна митна справа – це встановлений порядок і умови переміщення товарів через митний кордон України, їх митний контроль та митне оформлення, застосування механізмів тарифного і нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, справляння митних платежів, ведення митної статистики, обмін митною інформацією, ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, здійснення відповідно до закону державного контролю нехарчової продукції при її ввезенні на митну територію України, запобігання та протидія контрабанді, боротьба з порушеннями митних правил та інші заходи. Вона здійснюється з додержанням прийнятих у міжнародній практиці форм декларування товарів, методів визначення митної вартості товарів, систем класифікації та кодування товарів та системи митної статистики, інших загальноновизнаних у світі норм і стандартів. Безпосереднє керівництво здійсненням державної митної справи покладається на центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи.

Реалізація державної політики у сфері державної митної справи пов'язана із вирішенням ряду складних політичних, економічних, соціальних і правових проблем, оскільки реальний стан справ в державі і суспільстві не відповідає вимогам часу. Мають місце погіршення рівня захищеності населення, велика кількість протиправних посягань на права і свободи громадян, власність, громадський порядок і громадську безпеку, порушення митних правил, інші об'єкти правоохорони, серед яких особливу тривогу викликають злочини та інші правопорушення, пов'язані з незаконним переміщенням товарів, валюти, цінностей та інших предметів через

митний кордон України поза митним контролем, а також незаконне переміщення наркотичних засобів, зброї та набоїв до неї.

Мета даної статті полягає у вирішенні наукового завдання зі з'ясування правових засад адміністративної відповідальності за порушення митних правил, розробки науково обґрунтованих рекомендацій щодо вдосконалення порядку її застосування.

Науковий доробок проблемних питань, що розглядаються та вирішуються в статті, складають праці вітчизняних вчених Ю.П. Битяка, І.П. Голосніченка, Є.В. Додіна, С.В. Ківалова, Т.О. Коломоєць, В.К. Колпакова, А.Т. Комзюка, О.В. Кузьменко, В.В. Нижникова, І.Д. Пастуха, А.І. Педешка, Д.В. Приймаченка, В.В. Ченцова та ін., які містять низку системних положень і висновків, що прямо або опосередковано стосуються досліджуваної проблеми й створюють методологічні передумови для подальшого її дослідження у нових реаліях.

У статті ми звернемо увагу на характеристику адміністративної відповідальності за порушення митних правил, які знайшли своє відображення в Митному кодексі від 13 березня 2012 р.

За цих умов велике значення з боку держави і суспільства надається підвищенню ефективності діяльності митних органів України. На ці органи покладається широке коло завдань щодо встановлення порядку і умов переміщення товарів через митний кордон України, їх митний контроль та митне оформлення, застосування механізмів тарифного і нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, справляння митних платежів, ведення митної статистики, обмін митною інформацією, ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, здійснення відповідно до закону державного контролю нехарчової продукції при її ввезенні на митну територію України, запобігання та протидії контрабанді, боротьби з порушеннями митних правил, притягнення правопорушників до відповідальності тощо [1].

Переважну більшість зазначених завдань митні органи виконують під час здійснення правоохоронної діяльності в митній системі. Все частіше виявляються випадки добре організованого та ґрунтовно підготовленого незаконного переміщення через митний кордон великих партій товарів, в першу чергу підакцизних, сировини, матеріалів, наркотичних засобів. Це свідчить про те, що боротьба з митними правопорушеннями вийшла на якісно новий рівень, який потребує від працівників митних органів підвищення професіоналізму та організованості. А це, на нашу думку, неможливо без жорстокої централізації, своєчасного та точного виконання поставлених завдань. Українське суспільство вступило у відповідальний період своєї історії, який має корінне значення для долі нашого народу. В усіх сферах – економічній, соціально-політичній, духовній – відбуваються глибокі зміни. Іде крута ломка старого і одночасне ствердження сучасних демократичних форм громадського життя.

Проте очевидно, що сьогодні держава переживає критичний стан. Політична, економічна ситуація в країні характеризується комплексом складних, часом суперечливих процесів, тенденцій і явищ. Залишається нестабільним фінансове становище держави, положення на ринку споживачів, особливо продовольчих товарів та послуг. Напружені обставини склались у сфері забезпечення правопорядку, боротьби із злочинністю, в т.ч. в митній системі України. Спостерігається збільшення загальної кількості осіб, притягнутих до адміністративної відповідальності за такі порушення.

У Державній програмі боротьби із злочинністю одним з найбільш небезпечних соціальних лих в Україні названо небувале зростання кількості правопорушень, зумовлене кризовими явищами в політичному і економічному розвитку, в усіх сферах суспільного життя, правовим нігілізмом, фактичною відсутністю контролю за підприємницькою та іншою діяльністю [2].

Занепад моралі значної частини населення призвів до розпаду системи державних і громадських інститутів профілактики правопорушень, що створило сприятливі умови для поглиблення антисоціальних явищ. Все це вимагає вжиття з боку держави великомасштабних комплексних заходів, що мали б забезпечити у найближчі роки зміцнення законності та правопорядку, значне зменшення кількості правопорушень.

Для вирішення поставлених завдань використовуються різноманітні засоби переконання, а в разі необхідності – і державного примусу (кримінально-правові, дисциплінарні, цивільно-правові та ін.). В боротьбі з правопорушеннями, особливо в сфері митної справи, охорони природи, безпеки дорожнього руху, громадського порядку, встановленого порядку управління,

важливе місце належить заходам адміністративного примусу.

Велике значення адміністративної відповідальності в охороні суспільних відносин пояснюється перш за все тим, що адміністративні проступки є одним з найпоширеніших видів правопорушень. Велика кількість і невелика шкідливість (кожного окремо) цих проступків потребує порівняно простого порядку застосування заходів реагування. Це необхідно для швидкого дисциплінуючого впливу на винних з метою економії часу та сил як державних органів, так і самих порушників. До того ж для виявлення порушень митних правил частіше за все потрібні не тільки юридичні, а й спеціальні технічні, економічні, санітарні, агрономічні та інші знання (ст. 319, 558-562 Митного кодексу). Підвищення ефективності боротьби з адміністративними порушеннями митних правил, які через свою поширеність завдають значної шкоди економіці нашої держави, потребує не тільки активізації зусиль органів державної митної служби, спеціально на це уповноважених, але й посилення правовиховної роботи серед населення, роз'яснення законодавства про адміністративні правопорушення з метою забезпечення належного його виконання.

Чинне законодавство про адміністративні правопорушення митних правил є досить великим за обсягом і дуже нестабільним. Митний кодекс України – один з нормативних актів, до яких найчастіше вносяться зміни та доповнення. Особливо інтенсивно митне законодавство почало змінюватися після проголошення незалежності України та утворення своєї особистої митної справи. Все це створює певні труднощі в застосуванні адміністративно-правових норм за порушення митних правил та контрабанди, негативно позначається на діяльності адміністративно-юрисдикційних органів, забезпеченні законності при застосуванні заходів відповідальності за вчинені правопорушення, правовій освіті громадян, ознайомленні їх з проблемами адміністративної відповідальності, що в умовах побудови правової держави є неприпустимим.

Важливу роль у вирішенні завдань, поставлених перед митними органами, відіграє адміністративна відповідальність за порушення митних правил, яка, у першу чергу, сприяє попередженню і викоріненню багатьох порушень митних правил. Особливо великим є її значення в боротьбі з переміщенням товарів через митний кордон України з приховуванням від митного контролю (ст. 483), неподанням митному органу звітності щодо товарів, які перебувають під митним контролем (ст. 475), перешкоджанням посадовій особі митного органу в доступі до товарів, транспортних засобів, документів (ст. 474), недекларуванням товарів (ст. 472) та ін. По-друге, існування і застосування норм про адміністративну відповідальність за порушення митних правил позитивно впливає на профілактику злочинів, перш за все контрабанду.

Адміністративна відповідальність за порушення митних правил становить особливий вид юридичної відповідальності, їй властиві всі ознаки останньої. Традиційно правову відповідальність пов'язують із застосуванням заходів державного примусу, розглядають її як передбачену санкціями правових норм реакцію на правопорушення, реалізацію, застосування і здійснення санкцій. Застосування заходів юридичної відповідальності тягне для правопорушника обтяжливі наслідки майнового, морального, особистісного чи іншого характеру, яких він зобов'язаний зазнати і фактично зазнає, тим самим відповідаючи перед державою за неправомірну поведінку.

Адміністративній відповідальності властивий ряд специфічних рис, які відрізняють її від інших видів юридичної відповідальності. Так, вона настає, як правило, за особливий вид правопорушень – порушення митних правил. В окремих випадках її заходи можуть застосовуватися також при звільненні від кримінальної відповідальності, тобто за діяння, що містять ознаки злочинів, які не становлять великої суспільної небезпеки (ч. 3 ст. 467 МК). Адміністративна відповідальність за порушення митних правил виявляється в накладенні на правопорушників певних видів адміністративних стягнень, специфічних за змістом і відмінних від заходів кримінального покарання та дисциплінарного впливу. Адміністративні стягнення накладаються багатьма органами та посадовими особами, в їх числі митні органи України, яким таке право надане законодавчими актами. Незважаючи на те, що в деяких випадках адміністративні стягнення застосовуються місцевими судами (суддями), адміністративна відповідальність є позасудовим видом правової відповідальності. Між органами (посадовими особами), які накладають адміністративні стягнення, і правопорушниками відсутні службові відносини. Порядок притягнення до адміністративної відповідальності є особливим, він суттєво відрізняється від

кримінального і цивільного процесів та дисциплінарного провадження. Нарешті, адміністративну відповідальність за порушення митних правил та контрабанду врегульовано нормами адміністративного, кримінального права та митним законодавством України, які містять вичерпні переліки адміністративних проступків, адміністративних стягнень та органів, уповноважених їх застосовувати, детально регулюють цей вид провадження і в сукупності становлять її нормативну основу.

Отже, адміністративна відповідальність – це застосування до осіб, які вчинили адміністративні проступки, адміністративних стягнень, що тягнуть для цих осіб обтяжливі наслідки майнового, морального, особистого чи іншого характеру і накладаються уповноваженими на те органами чи посадовими особами на підставах і в порядку, встановленими нормами адміністративного права. Слід підкреслити, що адміністративна відповідальність, яка є одним із видів юридичної відповідальності, завжди була і є однією із форм прояву державної влади. Вона є в руках держави та її органів специфічним методом внутрішнього, державного примусового впливу на поведінку окремих осіб, що вчинили правопорушення. Мета такого впливу – досягти їх виправлення, виховання в них навичок добровільного впевненого виконання вимог правових норм і правил. Специфіка примусового впливу адміністративної відповідальності полягає в тому, що вона не мислиться без примусового, від імені держави чи її органів, позбавлення правопорушника якихось належних йому благ, без його правообмеження. В своєму конкретному виявленні міра адміністративної відповідальності виступає як одна з форм державного примусу. І це також необхідно враховувати в соціально-правовій характеристиці адміністративної відповідальності за порушення митних правил як міри державного примусу, що включає адміністративно-процесуальний примус [3, с. 32; 4, с. 323].

У нашому суспільстві відносини, що складаються між людьми, регулюються певними соціальними нормами: правовими, моральними, нормами громадських організацій та іншими, які спрямовують діяльність громадян в інтересах суспільства. Оскільки ці норми втілюють у собі волю всіх членів суспільства, їх здебільшого додержуються добровільно. Тут слід зазначити, що окремі особи не виконують вимог зазначених норм, нехтують ними, що змушує відповідні органи державної виконавчої влади застосовувати певні методи забезпечення додержання соціальних норм, в тому числі і примус.

Таким чином, з одного боку, суспільство, держава окреслюють можливу поведінку особи певними межами і зобов'язують її дотримуватися встановлених ними вимог, а з другого – особа з власної волі обирає варіант поведінки, зумовлений не лише її власними інтересами, а й інтересами суспільства. У поєднанні інтересів особи і суспільства й полягає основа єдності прав і обов'язків громадянина. Отже, держава покладає на громадянина, а він бере на себе обов'язок відповідати за свою поведінку, за свої вчинки. Це і слід розглядати як соціальну відповідальність – відповідальність перед суспільством, державою, колективом [5, с. 9].

Одним із видів юридичної відповідальності є адміністративна правова відповідальність, до якої притягаються громадяни за їх шкідливу для суспільства і держави поведінку, за порушення встановлених законодавством правових вимог, велінь держави.

Адміністративна відповідальність – це репресивний вид відповідальності, де покарання має характер особистого зазнання кари, а вольовий вплив спрямовується на волю правопорушника з метою повного психічного переживання ним кари, подолання певних мотивів, якими обумовлюється ірраціональна поведінка та стимулювання мотивів, які мають схилити до поведінки, що відповідає правовим приписам. Вона полягає в застосуванні до порушника державними органами або службовими особами державно-примусових заходів, передбачених адміністративним правом. Адміністративна відповідальність зобов'язує винну особу зазнати встановлених правовими нормами негативних наслідків і настає за наявності фактичної підстави її застосування до правопорушника. Таким є адміністративний проступок – різновид правопорушень.

На відміну від інших видів юридичної відповідальності для адміністративної характерні: позасудовий порядок її реалізації, особливий характер правових наслідків, застосування її до організаційно невідпорядкованих суб'єктів за порушення адміністративно-правових обов'язків, які утворюють склад особливого правопорушення – адміністративного проступку [6, с. 78].

Таким чином, метою адміністративної відповідальності є: 1) захист правопорядку в сфе-

рі публічного управління; 2) виховання громадян і посадових осіб у дусі поваги до норм адміністративного (митного) права.

Підставою для притягнення до адміністративної відповідальності є вчинення адміністративного проступку, тобто протиправного діяння, що порушує правові норми у сфері публічного управління і тягне за собою застосування передбачених законодавством заходів.

Так, підставами для порушення справи про порушення митних правил є:

- 1) безпосереднє виявлення посадовими особами митного органу порушення митних правил;
- 2) офіційні письмові повідомлення про вчинення особою порушення митних правил, отримані від правоохоронних органів, а також органів, що здійснюють види контролю, зазначені у ч. 1 ст. 319 Митного кодексу;

- 3) офіційні письмові повідомлення про вчинення порушення митних правил, отримані від митних та правоохоронних органів іноземних держав, а також від міжнародних організацій.

Правопорушення вважається адміністративним проступком лише тоді, коли встановлено вину особи в його вчиненні, а також доведено причинний зв'язок між протиправною дією та її шкідливими наслідками [7, с. 134]. Адміністративний проступок завдає шкоди інтересам суспільства й держави і від злочину відрізняється меншим ступенем суспільної небезпеки. Як анти-суспільне діяння, адміністративний проступок порушує наявну в законодавстві правову норму, що формулює конкретне правило поведінки і встановлює адміністративну відповідальність за його порушення. Поняття адміністративної відповідальності розкрито в ст. 9 Кодексу України про адміністративні правопорушення [8]. Водночас ст. 458 Митного кодексу визначає порушення митних правил адміністративним правопорушенням, яке являє собою протиправні, винні (умисні або з необережності) дії чи бездіяльність, що посягають на встановлений цим Кодексом та іншими актами законодавства України порядок переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, пред'явлення їх митним органам для проведення митного контролю та митного оформлення, а також здійснення операцій з товарами, що перебувають під митним контролем або контроль за якими покладено на митні органи цим Кодексом чи іншими законами України і за які цим Кодексом передбачено адміністративну відповідальність.

Настання адміністративної відповідальності породжує певні правовідносини, в яких одна сторона діє від імені держави через уповноважених на це органи і посадові особи. Вона має з'ясувати фактичні обставини протиправних дій, їх характер; порушити і розглянути адміністративну справу; ухвалити рішення про притягнення винної особи до відповідальності, визначивши міру покарання і вжити заходів до його виконання. У передбачених законом випадках дане рішення може бути переглянуте або ж справу закрито за відсутністю підстав для накладення адміністративного стягнення. Друга сторона правовідносин – правопорушник – повинен підкоритися рішенню першої сторони і виконати призначене покарання.

Адміністративна відповідальність ґрунтується на ряді принципів, основними з яких є законність, відповідальність лише за вчинення протиправного діяння та лише за наявності вини, невідворотність та індивідуалізація відповідальності. Застосування уповноваженими на те митними органами і посадовими особами заходів адміністративно-процесуального примусу проводиться в межах їх компетенції, у точній відповідності до митного законодавства.

До винятків із принципу невідворотності відповідальності слід зарахувати також випадки звільнення від адміністративної відповідальності. Законодавство передбачає два види звільнення: з передачею матеріалів на розгляд громадської організації або трудового колективу (ст. 21 КУпАП), з оголошенням усного зауваження (ст. 22 КУпАП). Для першого виду звільнення підставою є переконання відповідного органу чи посадової особи, яка ґрунтується на всебічній оцінці характеру правопорушення та особи правопорушника, про доцільність застосування до останнього заходу громадського впливу. Звільнити порушника від адміністративної відповідальності з оголошенням усного зауваження можна лише тоді, коли вчинене ним правопорушення є малозначним. І в тому, і в іншому випадку звільнення від адміністративної відповідальності – це право, а не обов'язок органу (посадової особи), який розглядає справу. Інститут звільнення від адміністративної відповідальності тісно пов'язаний з принципом індивідуалізації відповідальності, який означає, що застосування міри відповідальності можливо тільки на підставі всебічного врахування особи правопорушника. Реалізації зазначеного

принципу сприяє закріплення в законодавстві можливості вибору адміністративного стягнення із кількох можливих (альтернативні санкції) або конкретного розміру стягнення в межах, передбачених мінімуму і максимуму (відносно визначені санкції), виходячи із характеру правопорушення й особи винного.

Такими є загальні правила, які застосовуються суб'єктами адміністративної юрисдикції щодо накладення адміністративних стягнень. В митному законодавстві подібне відсутнє. На правопорушника накладаються максимальні санкції за одночасної відсутності альтернатив. Так, наприклад, у ст. 468, 469 та інших Митного кодексу штраф накладається в розмірі двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Як видно, тут альтернативи відсутні. А відповідно до матеріальних норм митного права сьогодні також застосовуються певні особливості відповідальності за деякі види порушень митних правил. Так, вчинення порушень митних правил, передбачених ч. 3 ст. 469, ст. 470, ч. 3 ст. 478, ст. 481 Митного кодексу, внаслідок аварії, дії обставин непереборної сили або протиправних дій третіх осіб, що підтверджується відповідними документами, а також допущення у митній декларації помилок, які не призвели до неправомірного звільнення від сплати митних платежів або зменшення їх розміру, до незабезпечення дотримання заходів тарифного та/або нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, якщо такі помилки не допускаються систематично, відповідно до ст. 268 цього Кодексу не тягне за собою адміністративної відповідальності, передбаченої цим Кодексом. Перевізники несуть відповідальність за переміщення або дії, спрямовані на переміщення товарів через митний кордон України з приховуванням від митного контролю поданням митному органу як підстави для переміщення цих товарів документів, що містять неправдиві відомості (ст. 483), виключно у разі якщо ці відомості стосуються кількості вантажних місць, їх маркування та номерів, а перевізниками не вжито заходів до перевірки правдивості зазначених відомостей або у разі неможливості такої перевірки не внесено відповідного запису до міжнародної автомобільної накладної (CMR). Таким чином, дані норми звільняють відповідних суб'єктів від адміністративної відповідальності за порушення митних правил.

Ефективна, повсякденна боротьба з адміністративно-карними антисуспільними проявами у сфері ринкової економіки є важливою умовою забезпечення державними органами, суб'єктами зовнішньоекономічної і господарської діяльності, а також громадянами прав та обов'язків у галузі державної митної справи.

Механізм адміністративно-правового забезпечення охорони митного правопорядку, що реалізується через інститут адміністративної відповідальності, проявляє себе самостійно, індивідуально, поряд з іншими засобами його правового захисту. При цьому необхідно зазначити, що адміністративна відповідальність за порушення митних правил – це визначений митним законом правовий обов'язок громадянина або конкретної посадової особи усвідомлювати свої винні, неправомірні діяння в сфері охорони митного правопорядку і за наявності достатніх для цього підстав понести кару у виді адміністративного стягнення, накладеного митним органом або судом. З цього визначення витікає, що об'єкт адміністративно-правового захисту у даному випадку є індивідуалізованим, специфічним і замкненим в особливій рамці суспільно-економічних відносин.

Адміністративно-карні заходи на митні правила належать до розряду найбільш шкідливих антисуспільних проявів та, на нашу думку, можуть розглядатися у вигляді таких блоків правопорушень :

- а) правопорушення в місцях переміщення предметів через митний кордон (ст. 468, 469, 471);
- б) правопорушення, що виникають у зв'язку з оформленням документів і здійсненням митного забезпечення (ст. 472, 474);
- в) порушення строків доставлення в митницю призначення предметів та документів для переміщення через кордон (ст. 470, 473, 475);
- г) порушення щодо митних режимів (ст. 477-481);
- д) правопорушення, спрямовані на ухилення від сплати митних платежів (ст. 483-485).

Слід зазначити, що хоча розподіл порушень митних правил на такі блоки є умовним, це може сприяти утворенню бази для наукової класифікації даної категорії адміністративно-карних проступків.

Розкриваючи визначення адміністративної відповідальності за порушення митних пра-

вил, слід сказати, що вона передбачає винність двоякого роду. По-перше, обов'язок винної особи дати звіт про свої неправомірні діяння у сфері відносин державної митної справи; по-друге – обов'язок понести покарання у виді адміністративного стягнення.

Перше означає, що адміністративна відповідальність зв'язується з поверненням до минулого, з обов'язком відзвітуватися за минулу поведінку і пояснити митному органу причини невиконання норм митного законодавства. Чинний Митний кодекс у виді альтернативи надає змогу посадовій особі митного органу замість адміністративного покарання попередити винного. При цьому, звичайно, враховується особа порушника і характер проступку.

Друге означає, що за порушення митних правил особа зобов'язана понести передбачене законом покарання у виді адміністративного стягнення, тобто підлягає певним обмеженням, стисненням в межах санкцій митного законодавства.

Адміністративну відповідальність можна розглядати у вигляді ефективного інструменту припинення будь-яких правопорушень, в тому числі і спрямованих проти митних правил зняття попередження будь-якої протиправної поведінки. Особливість адміністративної відповідальності за порушення митних правил відображається у тому, що вона міцно спирається на митне законодавство, яке забезпечує максимально корисне функціонування системи митної служби України [9, с. 264]. Серцевину митної нормотворчої бази складає Митний кодекс України від 13 березня 2012 р., в якому значне місце відведено адміністративно-правовим засобам боротьби з порушеннями митних правил.

Список використаних джерел:

1. Митний кодекс України : Закон України від 13 берез. 2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-vi>.
2. Про Державну програму боротьби із злочинністю : Постанова Верховної Ради України 25 черв. 1993 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3325-12>.
3. Грянка Г.В. Поняття заходів адміністративно-процесуального примусу / Г.В. Грянка // Підприємництво, господарство і право. – 2009. – № 3. – С. 31-34.
4. Колпаков В.К. Адміністративна відповідальність (адміністративно-деліктне право) : навч. посіб. – К., 2008.
5. Педешко А.І. Адміністративна відповідальність за порушення митних правил : автореф. дис. ... канд. юрид. наук / Педешко А.І. – Х., 2000 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_81/cgiirbis_64.exe.
6. Митне право України : навч. посіб. / Ю.В. Іщенко, В.П. Чабан, В.М. Дорогих ; керів. авт. кол. Ю.В. Іщенко, В.П. Чабан. – К., 2010.
7. Колпаков В.К., Гордеев В.В., Грянка Г.В. та ін. Процесуальний примус в адміністративній відповідальності : монографія. – Х., 2011.
8. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 груд. 1984 р. // ВВР Української РСР. – 1984. – Додаток до № 51. – Ст. 1122.
9. Митне право України : навч. посіб. / за заг. ред. В. Ченцова та Д.В. Приймаченка. – К., 2008.

Надійшла до редакції 27.12.2012

БЕЛІНСЬКИЙ Ю.Є., здобувач
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

УДК 351.753

ОРГАНИ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТ РЕАЛІЗАЦІЇ ДОЗВІЛЬНОЇ СИСТЕМИ

Визначено поняття та об'єкти дозвільної системи. Зроблено класифікацію суб'єктів дозвільної системи. Серед суб'єктів дозвільної системи особливу увагу приділено органам внутрішніх справ.

Ключові слова: дозвільна система, зброя, органи внутрішніх справ.

Определено понятие и объекты разрешительной системы. Приведена классификация субъектов разрешительной системы. Среди субъектов разрешительной системы особое внимание уделяется органам внутренних дел.

Ключевые слова: разрешительная система, оружие, органы внутренних дел.

